

Krajská veterinární správa pro Jihočeský kraj

Severní 9, 370 10 České Budějovice

Telefon: 387 789 522

Fax: 387 789 535

E-mail : kvsc@svscr.cz

Č.j.: 2010 /1697 KVSC

Nařízení č. 1/2010 Krajské veterinární správy pro Jihočeský kraj

Krajská veterinární správa pro Jihočeský kraj (dále jen „KVS pro Jč kraj“), jako věcně a místně příslušný orgán státní správy ve věcech veterinární péče podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen veterinární zákon) v platném znění, rozhodla podle § 49 odst. 1 písm. c) a v souladu s ustanoveními § 54 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 a § 76 odst. 3 veterinárního zákona nařizuje t a t o :

mimořádná veterinární opatření *při výskytu a k zamezení šíření nebezpečné nákazy - varroázy včel*

čl. 1

Úvodní ustanovení

- 1) Mimořádná veterinární opatření se nařizují k ochraně chovů včel na území Jihočeského kraje. Vyšetřením zimní měli byla u včelstev chovatelů majících svá stanoviště na území Jihočeského kraje zjištěna a laboratorně prokázána nebezpečná nákaza – varroáza včel.
- 2) Varroáza je nebezpečné parazitární onemocnění včelího plodu a dospělých včel vyvolané roztočem *Varroa destructor*. Podle přílohy č. 2 veterinárního zákona je varroáza zařazena mezi nebezpečné nákazy.
- 3) Vzhledem k velkému počtu ohnisk ve všech okresech Jihočeského kraje se celé území Jihočeského kraje považuje za **plošně zamořené varroázou včel**.

čl. 2

Vymezení pojmů

Podle tohoto nařízení se rozumí :

- a) ohniskem nákazy – stanoviště včelstev s klinicky nebo laboratorně zjištěným nálezem roztoče *Varroa destructor*, v počtu větším než 3 roztoči na včelstvo,
- b) ochranným pásmem – území v okruhu 5 km od ohniska nákazy,
- c) smíšeným vzorkem – veškerá měli nebo spad odebraný ze všech úlů jednoho stanoviště včelstev,
- d) ošetřením (léčebným, diagnostickým) je aplikace určeného přípravku provedená komisionálně za přítomnosti chovatele.

Ochranná a vzdolávací opatření

1) Pozdní jaro a letní období 2010

- a) **Chovatelům včel se ukládá plošné ošetření včelstev** (nejméně na katastru, lépe na celém území základní organizace) **přípravky GABON PA 92 (resp. GABON PA 1,5 mg proužky do úlu, jen v rámci klinického hodnocení) nebo GABON PF 90**, a to v případech:
- kde při vyšetření zimní měli (únor 2010) mělo více než 25% stanovišť průměrný nález více než 3 samičky Varroa na včelstvo,
  - kde byla diagnostikována vysoká invadovanost trubčího plodu a
  - kde byl průměrný přirozený letní spad roztočů vyšší než pět samiček denně, či je signalizován vyšší stupeň zamoření varroázou prohlídkou včelstev.

Ke snížení rizika tvorby reziduí se GABON PF 90 aplikuje maximálně ve dvou letech po sobě. Potom musí následovat nejméně jednoletá přestávka nebo záměna za GABON PA 92. Pro GABON PA 92 (resp. Gabon PA 1,5 mg proužky do úlu) nejsou z hlediska tvorby reziduí žádná omezení. **Přípravky GABON PA 92 (resp. GABON PA 1,5 mg proužky do úlu, jen v rámci klinického hodnocení) nebo GABON PF 90 se aplikují až po posledním odběru medu a sejmutí medníků a jejich aplikaci je nutné provést bez zbytečného odkladu.**

- b) **Při nižším zamoření varroázou** použijí chovatelé včel v letním období přípravek **FORMIDOL** - odparné desky s kyselinou mravenčí. Je vhodné a doporučuje se aplikovat tento přípravek již během pozdního jara a po celé léto, pokud teploty v průběhu dne dosahují alespoň 20°C. Páry kyseliny mravenčí pronikají víčky do plodových buněk a ničí zejména vývojová stadia roztoče Varroa destructor.

2. Období podzim a zima 2010

- a) U všech včelstev před ošetřením musí chovatelé **nejpozději do 30. září 2010** vložit na dna úlů podložky, které celé dno pokryjí. Podložky se vždy po ukončení diagnostického odběru spadu nebo po ukončení léčby (ošetření) řádně ometou, očistí a vrátí zpět na dno úlu. Po posledním ošetření v tomto období musí být podložky řádně očištěny až po uplynutí 7 dní.
- b) **V období od 10. října do 31. prosince 2010** se chovatelům nařizuje **trojí ošetření všech včelstev přípravkem VARIDOL (FUM, AER)**. Ošetření se provede komisionálně fumigací nebo aerosolem. Doporučené intervaly mezi ošetřeními jsou 14 – 21 dní. Ve včelstvech nesmí být při druhém a třetím ošetření zavíčkovaný včelí plod. Pokud tam zavíčkovaný plod je (např. při teplém počasí) odstraní se vyřezáním nebo rozdrásáním tak, aby přítomní roztoči byli zpřístupněni účinným látkám při fumigaci či aerosolovém ošetření. Tři ošetření se provádějí bez ohledu na to, zda byl v podletí použit Gabon PA 92 (resp. GABON PA 1,5 mg proužky do úlu, jen v rámci klinického hodnocení) nebo Gabon PF 90. S výhodou lze poslední ošetření provést aerosolem a to i začátkem prosince, kdy jsou včelstva bez plodu. Při použití acetonu lze aerosol aplikovat do teploty minus 5°C. Toto ošetření je významné k zabránění tvorby rezistence.
- c) Po provedené podzimní léčbě musí chovatelé zajistit **povinné vyšetření zimní měli**. Směsné vzorky měli odeberou **nejpozději do 15. února 2011** a odevzdají zdravotnímu referentovi územně příslušné ZO ČSV pro laboratorní vyšetření. Mezi očištěním podložek po posledním ošetření a odběrem směsných vzorků měli určených k vyšetření na varroázu musí být zachován interval 30 dnů. Zimní měl nesmí být po odběru přesívána přes síta s otvory menšími než 5 mm, aby mohl být při vyšetření zachycen i eventuální výskyt malého úlového brouka Aethina tumida. Vyšetření vzorků provádějí laboratoře autorizované SVS ČR.

- d) Pokud nebyl splněn rozsah nařízených opatření pro období podzim – zima podle odstavce 2 písm. a) a b) nebo po zjištění opakujících se vysokých počtů spadlých roztočů po provedené léčbě (po třetím ošetření) je možné do 15.1.2011 provést další zimní léčebné ošetření aerosolem nebo fumigací, s přihlédnutím k denním teplotám
- e) V okresech s výskytem ohnisek moru včelího plodu a navazujících ochranných pásmech, stanoví KVS pro Jihočeský kraj časový harmonogram a způsob odběru vzorků k vyšetření na varroázu a na mor včelího plodu.

3) Jarní období 2011

- a) V okresech se vyhodnotí extenzita varroázy podle procenta stanovišť s negativním výsledkem vyšetření zimní měli. V základních organizacích, ve kterých procento pozitivních stanovišť přesáhlo 75% všech vyšetřovaných vzorků, se **předjarní ošetření provede rovněž plošně (u všech včelstev základní organizace)**, včetně včelstev chovatelů včel, kteří nejsou organizováni.
  - b) V ostatních základních organizacích se předjarní ošetření provede u včelstev na stanovištích, kde byla prokázána intenzita zamoření při laboratorním vyšetření zimní měli více než tři samičky roztoče Varroa destructor v průměru na jedno včelstvo.
  - c) Vzhledem k nepříznivé situaci ve výskytu varroázy se **doporučuje** provést toto předjarní ošetření včelstev i na stanovištích s nálezem nižším než jsou 3 samičky roztoče Varroa destructor na jedno včelstvo. Cílem je, aby tímto ošetřením bylo pokryto co největší území Jihočeského kraje.
  - d) **Předjarním ošetřením** se rozumí nátěr víček zavičkovaného plodu 0,25% vodní emulzí přípravku M-1 AER, spojený s fumigací přípravkem Varidol FUM. Rozhodující význam má nátěr plodu, kterým jsou postiženi roztoči a jejich vývojová stadia uvnitř plodových buněk i roztoči na včelách. Fumigace Varidolem je pojistkou při eventuální rezistenci roztočů na pyrethroidy a pro případ, že plocha plodu je nedostatečná. Toto ošetření musí být provedeno nepozději do 15.4.2011.
  - e) V případě, že KVS pro Jč.kraj nemá k dispozici výsledek laboratorního parazitologického vyšetření směsného vzorku zimní měli od včelstev na stanovišti (chovatel vzorek řádně v termínu neodevzdá či je vzorek posouzen jako nezpůsobilý k provedení vyšetření) pak je chovateli uložena povinnost provést jarní ošetření včelstev na stanovišti v souladu s bodem 3 písm.d).
- 4) Ošetření včelstev se smí provádět pouze přípravky zaregistrovanými v České republice. Jejich použití mimo období stanovená tímto nařízením je zakázáno. Výjimku tvoří pouze FORMIDOL, obsahující kyselinu mravenčí.
  - 5) Veškeré objednávky léčiv a léčebných přípravků k ošetřování včelstev podléhají předchozímu odsouhlasení ze strany KVS pro Jč.kraj (písemný souhlas na formuláři objednávky).
  - 6) Základní organizace ČSV bez zbytečného odkladu nahlásí KVS pro Jč kraj majitele (chovatele) a počty včelstev, jejichž stanoviště jsou v obvodu jejich základní organizace a u nichž nebylo provedeno vyšetření zimní měli nebo ošetření včelstev dle tohoto nařízení.
  - 7) Při úhynu nebo likvidaci včelstva z důvodu varroázy je chovatel povinen :
    - a. úl ihned uzavřít tak aby se zabránilo vnikání včel
    - b. všechny pláсты včetně plodových se vyvaří na vosk
    - c. prázdný úl a použitelné rámy se řádně mechanicky očistí a dezinfikují horkým 3% louhem sodným nebo vyžehnutím. Použitelné jsou až po uplynutí 10 dnů a opláchnutí pitnou vodou.
  - 8) Neobsazené úly i další chovná zařízení musí být zbaveny včelího díla a celoročně zajištěny proti možnému vnikání včel.

čl.4

Přemísťování včelstev

- 1) V souladu s ustanovením § 134 odst.1 vyhlášky MZE č.299/2003 Sb. v platném znění může být **trvalé přemístění včelstev** povoleno jen do oblasti se stejnou nebo horší nálezovou situací. Přesunuta mohou být pouze včelstva vyšetřena na varroázu a léčebně ošetřena na základě nařízených ochranných a zdolávacích opatření a v souladu s nimi.
  - a) v rámci územního obvodu Jihočeského kraje jsou trvalé přesuny vázány na souhlas KVS pro Jč kraj, který vydá dle místa původu včelstev.
  - b) mimo územní obvod Jihočeského kraje lze trvalý přesun včelstev uskutečnit na základě předchozího souhlasu územně příslušné KVS dle stanoviště nabyvatele a přemísťovaná včelstva musí být doprovázena veterinárním osvědčením vystaveným úředním veterinárním lékařem - inspektorem KVS pro Jč kraj dle místa původu včelstev.
- 2) **Přesun včelstev kočováním** lze uskutečnit v rámci okresů Jihočeského kraje za následujících podmínek :
  - a) obecně do oblasti o stejné nálezové situaci, přičemž za horší nálezovou situaci se považují oblasti (ohniska a jejich ochranná pásma, event. vyhlášené úseky hraničních pásem) s potvrzeným výskytem rezistentních roztočů, a to bez ohledu na intenzitu a extenzitu nákazy,
  - b) byla-li včelstva na trvalém stanovišti vyšetřena laboratorně na mor včelího plodu s negativním výsledkem
  - c) přesun kočováním lze uskutečnit, byla-li včelstva vyšetřena ve vztahu k varroáze, přičemž ve smíšeném vzorku měli nebyli zjištěni více než 3 roztoči na jedno včelstvo, a bylo-li vystaveno **veterinární osvědčení pro přesun**. V jednotlivých případech může být přesun povolen, i když počet roztočů přesahuje tuto hranici a chovatel prokáže, že všechna včelstva na stanovišti byla ošetřena v předjaří 2010.
  - d) Kočující včelstva musí být neprodleně po každém návratu po 1. 6. 2010 z kočovného stanoviště (na trvalém stanovišti nebo na dalším kočovném stanovišti) preventivně přeléčena, a to FORMIDOLEM, pokud se návrat uskuteční před posledním vytočením medu a přípravkem GABON PA 92 (resp. Gabon PA 1,5 mg proužky do úlu, jen v rámci klinického hodnocení) nebo GABON PF 90, pokud se návrat uskuteční po posledním vytočení medu a nejde o oblast s rezistencí roztočů. V oblastech se zjištěnou rezistencí roztoče Varroa destructor vůči léčivům se v případě silného napadení provede ošetření FORMIDOLEM opakovaně.
  - e) KVS pro Jč kraj rozhodne o přesunech včelstev na základě schváleného plánu kočování na celou sezónu, který předloží každý OV (MěV) ČSV i neorganizovaní včelaři nejpozději **do 30.dubna 2010** na KVS pro Jč kraj. Současně s plánem přesunů OV (MěV) ČSV předloží KVS k odsouhlasení objednávku léčiv pro preventivní léčebné ošetření kočujících včelstev.
  - f) individuální žádosti o kočování posoudí KVS pro Jč kraj s přihlédnutím k výše uvedeným okolnostem – **vystavení příslušného veterinárního osvědčení**.

čl.5

Poučení o nálezce

Varroáza je nebezpečné parazitární onemocnění včel a včelího plodu, které vyvolává roztoč Varroa destructor. Roztoč napadá včelí plod, nejčastěji trubčí, na kterém se rozmnožuje a dospělé včely. Roztoč může být přenašečem virových, bakteriálních a plísňových onemocnění včel a včelího plodu. Pokud není včelstvo včas léčeno účinnými přípravky, dochází k jeho úhynu. Nákaza se šíří především nakaženými trubci, včelami a roji. Významnou roli v šíření nákazy hraje nedisciplinovanost některých chovatelů včel. Diagnóza se stanoví klinickým vyšetřením, zejména zavíčkovaného trubčího plodu a laboratorním vyšetřením spadu – měli.

čl.6

Sankce

- 1) Kontrolu dodržování povinností stanovených tímto nařízením budou provádět ve smyslu § 52 odst.1 písm. a) veterinárního zákona orgány veterinární správy příslušné podle § 47 odst.1 písm. b) a § 49 odst.1 písm. c), d), x) a y) veterinárního zákona.
- 2) Nesplnění nebo porušení povinností stanovených tímto nařízením fyzickými osobami, které nejsou podnikajícími fyzickými osobami, bude postihováno jako přestupek podle § 71 odst.1 písm. j) veterinárního zákona.
- 3) Porušení povinností stanovených tímto nařízením právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, bude postihováno jako správní delikt podle § 72 odst.1 písm. m) veterinárního zákona.

čl.7

Závěrečná ustanovení

- 1) Platnost mimořádných veterinárních opatření nařízených KVS pro Jč kraj k ochraně chovů v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy – moru včelího plodu, není tímto nařízením dotčena.
- 2) Náhrada nákladů a ztrát vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami se řeší podle veterinárního zákona.
- 3) Toto nařízení nabývá platnosti a účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, jímž je první den jeho vyvěšení na úřední desce Krajského úřadu Jihočeského kraje.
- 4) Toto nařízení je přístupné veřejnosti i na elektronické úřední desce KVS pro Jč kraj na web. stránkách Státní veterinární správy České republiky : www.svscr.cz
- 5) Nabytím účinnosti tohoto nařízení se ruší Nařízení č.2/2009 KVS pro Jč.kraj ze dne 07.04.2009.

V Českých Budějovicích dne 12. 04. 2010

MVDr. František Kouba
ředitel
Krajské veterinární správy
pro Jihočeský kraj

Do datové schránky :

Krajský úřad Jihočeského kraje, U zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice - zaslat na
obecní úřady Jihočeského kraje

Městské úřady Jihočeského kraje obcí s rozšířenou působností

Policie ČR Správa Jihočeského kraje, Lannova třída 193/26, 370 01 České Budějovice

Zaslat doporučeně na :

Český svaz včelařů, okresní výbor : České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek,
Prachatice, Strakonice a Tábor.

Vyvěšeno na úřední desce dne: .....

Sejmuto z úřední desky dne : .....